

LA TARTRANA

RECULL DE COSES NOSTRES

butlletí de règim interior del
CENTRE D'ESTUDIS D'ALTAFULLA

ANY VII, Zona època, Altafulla novembre 1985.

núm **35**

D.L.T. 1900-1983. Imprimeix: ARTYPLAN Tarragona

EN L'ESTRENA DEL GEGANT

Altafulla, 10 de novembre del 1985: Hem vist sorgir del no res uns gegants. «els nostres gegants».

Els seus pares i mares són molts. Mares i pares de vailets que dintre de pocs anys decidiran un futur immediat.

La gestació d'aquests gegants és llarga i seriosament discutida i considerada, arribant a la conclusió de parir una bruixa i un bruixot, pel fet que Altafulla guarda en sí una incerta història sobre bruixes i encanteris, de camins oblidats, de bells conreus, urbanitzacions que, inexorablement, amb les seves excavadores, han fet desaparèixer aquests vestigis d'una societat no massa llunyana.

Dintre de la cultura popular, les bruixes i els bruixots han estat conceptuats, ignominiosament, d'éssers malèfics relacionats amb diables, modelant joguines per a fer patir els amants, segrestant infants en nits de lluna plena, o fent unguents de bestioles innocents, com els gripaus, llangardaixos i serps. Animals tan benèfics per a l'agricultura, que

Està en el record de tots que el propassat 10 de novembre, al punt del migdia, amb un sol espatarrant que havia fet pujar els termòmetres gairebé fins els 30° C., Altafulla estrenava el seu gegant i vestits nous per a la parella. Havien vingut, per sumar-se a la festa, les parelles de gegants de La Riera, Tarragona-Merceria, Torredembarra, Riudoms, El Morell, Montbrió-Vinyols i els Arcs i l'Argentera. Després de concentrar-se a l'aparcament municipal, desfilaren pels carrers en una cercavila que no podia ésser més concorreguda, per acabar fent els balls de rigor a la plaça del Pou.

Si be el tarannà de LA TARTRANA ens duu gairebé sempre a parlar de fets passats, preferentment reculats en el temps, també hi ha hagut ocasions en les quals s'han tractat temes relativament recents. I avui en volem dur un altre. Primer perquè Martí Royo -que ha estat el pare del gegant, o si voleu, el pare més «paràs», car n'hi ha hagut d'altres que han col.laborat amb ell- es va oferir a escriure sobre l'esdeveniment. I segon, perquè volem deixar una constància escrita i gràfica del mateix.

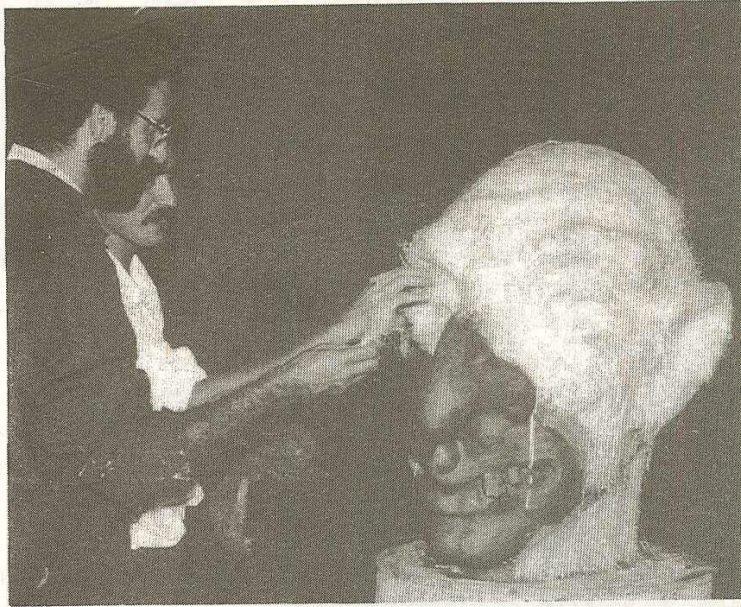
Després, ja sabem què passa: El temps ho esborra gairebé tot, o, pel cap baix, ho desdibuixa.

Heus ací, doncs, el per què d'aquesta TARTRANA.

jct.

Martí Royo realitzant el cap del gegant (Fotos cedides per Salvador Gatell Gavaldá)

Fases de la gestació.

tan inconscientment massacrem quan ens creuem amb ells per qualsevol corriol o drecera; al meu entendre, una actitud sociològicament relacionada amb els prejudicis que una fantasia i una llegenda mal explicades ens han creat.

El que la societat entén com a bruixeria, és l'exponent de les primeres cultures existents a la terra. El seu origen data del paleolític. Ells foren els primers bruixots, ells inventaren, o més ben dit, descobriren el foc, les reaccions dels elements, després els àcids; començaren a mirar els estels, les plantes i llur desenvolupament, amb mesures exòtiques conceberen que el nostre món era rodó.

El primer alquimista fou Bolos de Mendes, aproximadament 200 anys abans de Crist. Estudiant de la naturalesa diferencial del plom, el ferro i l'or.

Gebert, alquimista musulmà conegut pel nom d'Ibn Hayyan, aproximadament pels anys 760-815, va descobrir el clorur d'amoní, la destil·lació del vinagre per fer àcid acètic i els inicis de l'àcid nítric.

Roger Bacon (anglès), descobrí, el 1214, els inicis de la pólvora negra.

Johan Gutemberg (1397-1468) projectà la primera impremta. Gràcies a ell es publicà el primer llibre d'astrologia de Nicolau Copèrnic (1473-1543).

Galileo Galilei (1564-1642) planteja la llei de la gravitació; Isaac Newton (1642-1727) ens explica la llei del moviment gravitacional. Berzelius (1835), Mme. Curie (1898), Thomas Andrius (1813), Hofman (1818)... fins i tot el nostre Martí i Franquès. Podria seguir citant centenars d'homes i dones que han lluitat per

l'evolució de l'home, envoltats per la incomprensió general.

Quasi tots ells eren qualificats de bruixots i, paradoxalment, a tots ells devem el que sabem.

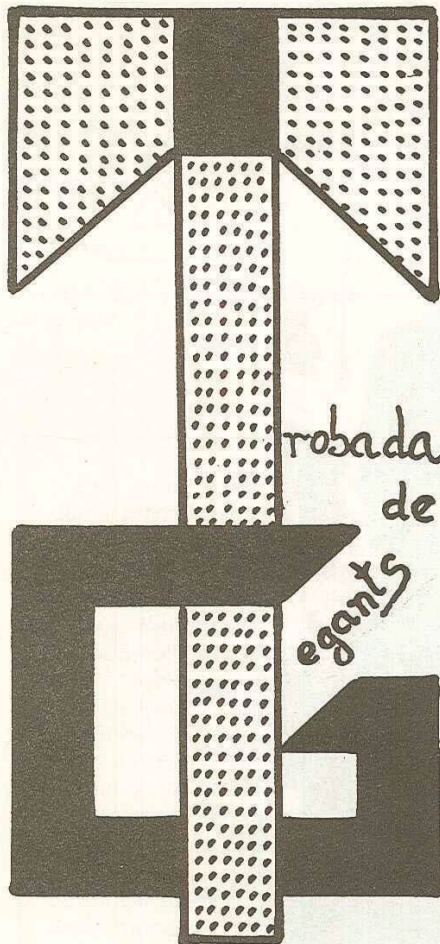
Tot aquest desenvolupament històric em porta a reflexionar sobre les bruixes, i arribo a la conclusió que aquests són els veritables bruixots a qui hem de retre homenatge de manera festiva, amb el cor i l'esperit oberts, inculcant als nostres fills, nebots i néts una actitud sense tabús ni misteris, oberts a qualsevulla manifestació científica o plàstica que s'esdevingui.

Sincerament, i de tot cor.

MARTI ROYO TARRAGA

Fases de la gestació.

ALTAFULLA

La Geganta i el Gegant d'Altafulla, com tants i tants fills de casa bona, no són nats al mateix poble: Són problemes de la immigració. Ni són fills del mateix pare (però no ho digueu a ningú).

Un bon dia, mentre s'estava representant pels carrers el Pregó en broma de la Festa Major de 1983, a una colla de persones d'aquelles que sempre s'avorreixen perquè no saben mai què fer, els hi passà per la barretina que havien de fer uns Gegants per passejar-los pel poble l'endemà mateix.

Tenien el problema resolt a mitges: Comptaven amb una geganta i una altra estructura que havien heretat d'un grup d'animació que havia existit a Reus. I varen fer el vestit i el cap de drap del que seria el gegant, aquella mateixa nit.

Des d'aleshores ençà han participat en totes les festes que s'han fet a Altafulla, i a una Trobada de Gegants a Torredembarra aquest estiu passat, on es presentaren amb el nom de "Els Destartalats". No s'equivocaven de gaire: El cap del gegant, i les mans, estaven prou atrocinats.

Unes gestions amb l'Ajuntament feren possible una subvenció, amb la qual -i amb la col·laboració dels botiguers- s'ha renovat el vestuari (amb l'esforç i abnegació de moltes persones) i s'ha fet un cap nou per al Gegant (més val no dir el nom del pare, perquè el "Martinot" s'empiparia).

I com tota família be, han convidat a d'altres famílies -també d'alcúrnia- al bateig dels nounats. Ho tenen claríssim que, com més serem, més riurem.

j.c.t.

Reproducció reduïda del programa de la Trobada.

La Glorieta. no té por.

Les cosidores no s'atabalen.

red. 2379
649
Centre

22 centre
d'estudis
X
capsalera bartraua

TROBADA DE GEGANTS. ALTAFULLA 10-11-1985

Adhesiu editat amb motiu de la Trobada